■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ۳۶۳۷-ISSN۱۷۳۵
■ پایگاه اینترنتی: www.jjo.ir
www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی:
info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به صورت همزمان در تهران و شهرستان‌های اصفهان، اهواز، تبریز، ساری و همدان (چاپخانه‌های روزنامه جام جم)

دوشنبه ۱۷ دی ۱۳۹۷ | ۳۰ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال نوزدهم - شماره ۵۲۹۳ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Monday - 2019 Jan 7

حدیث روز: اعلام‌الدین

امام هادی(ع): مجادله کردن، دوستی دیرین را از بین می‌برد و پیوند استوار را از هم می‌گسلد و کمترین چیزی که در مجادله هست، چیره‌جویی است که خود عامل اصلی قطع رابطه است.

پلک احساس: بیدل دهلوی

تا ز خودت نیست خبر در ته خاکست نظر
یک مژه بر خویش گشا گنج ز ویرانه برآ

امروز در تاریخ:

- آغاز طرح کشف حجاب به دستور رضاخان (۱۳۱۴)
- اعلام موضع امام خمینی نسبت به سالگرد کشف حجاب (۱۳۴۱ ش)
- درگذشت مشکوک جهان پهلوان غلامرضا تختی (۱۳۴۶ش)
- رونمایی از نخستین ماشین تحریر جهان، ساخته هنری میل در لندن (۱۷۱۴)
- شهادت سلیمان خاطر مبارز مسلمان مصری (۱۹۸۶م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲/۱۰ — غروب آفتاب: ۱۷/۰۶
اذان مغرب: ۱۷/۲۶ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۲۶
اذان صبح (فردا): ۵/۴۵ — طلوع خورشید (فردا): ۷/۱۵

پیش‌بینی آب و هوا سه‌شنبه

تهران	اردبیل	اصفهان	بجنورد	رشت	زاهدان	شیراز	شهرکرد
۱ / ۱۱	۲- / ۷	۱- / ۱۰	۴- / ۹	۵ / ۱۴	۵ / ۱۹	۵ / ۱۶	۱- / ۸

حکمت ۴۵۷: نهج‌البلاغه

دو گرسنه هرگز سیر نشوند: جوینده علم و جوینده مال.

تاکسی نوشت

ماکرون باید عوض بشه مهندس!

حامد عسکری
شاعر و نویسنده

وقتی جلوی پام ترمز زد یك زن مسن صندلی جلو نشسته بود. زن می‌نالید و راننده دل به دلش داده بود و همراهی می‌کرد. زن می‌گفت: برای این‌که ۲۰۰ هزار تومن از بیمه تکمیلی بگیرم با این پای دردناکم یك ماه دارم از چیذر می‌آیم میدان فردوسی و برمی‌گردم، هی امروز و فردا می‌کنند. هی می‌گویند مدارکت کامل نیست، به خدا فقط شماره کفشم را نگرفتند، شوهرم یك ماه پیش عمل کرد و دو میلیون تومن هزینه کردیم، از این دومیلیون، ۲۰۰ هزار تومن را قرار است برگردانند و این وضعشان است. راننده در تایید صحبت‌های زن گفت: قصه اینه که مردم بی‌عرضه شدند، باید یك کاری بکنند، مسؤولان هیچ توجهی به حرف مردم ندارند و مردم هم انگار سیب‌زمینی! یك حرکتی، شعاری، دادی، بیدادی ازشان در نمی‌آید. یك روز بریزن جلوی کاخ ریاست جمهوری و دوتا لاستیك آتیش بدن همه چی حله! زن دم ایستگاه مترو پیاده شد و در همین حین گوشی من زنگ خورد، از روزنامه همکاری زنگ زده بود برای کمك کردن به سوژه‌ای اجتماعی، توی مکالمه ام از جملاتی مثل: «یك سوژه خوب پیدا کردم، همین امروز هم بهش برخورد کردم، به‌نظرم یك دستی به سر و گوشش کشیده بشه می‌تونیم به نتایج خوبی برسیم» استفاده کردم. تماسم که قطع شد نگاه راننده به من عوض شد، نمی‌دانم توی مغزش چه گذشت و از مکالماتم چه برداشتی داشت، یکهو سینه صاف کرد و گفت: آره مهندس این فرانسه خیلی قصه‌ش بو داره. مردمش جنم ندارن! بریزن جلوی کاخ ریاست جمهوری و سفت مطالباتشون رو بگن همه چی حله! می‌دونی چیه مهندس؟ ماکرون باید عوض بشه همین و السلام.

نوزادان شناگر

در استانبول ترکیه کلاس‌های شنا ویژه نوزادان برگزار می‌شود. به گزارش فرارو، والدین این نوزادان معتقدند شنا به تقویت هوش کودکان، تعادل و کنترل بهتر بدن و افزایش ادراك کودکان کمك می‌کند. یکی از توانایی‌های نوزادان این است که به‌راحتی می‌توانند در آب شنا کنند. این پدیده یك رفلکس غواصی نامیده می‌شود. هنگامی که نوزادان شش ماهه می‌شوند، این پدیده در آنها از بین می‌رود. هنگامی که یك کودك در آب غوطه‌ور می‌شود، او به صورت طبیعی نفس خود را حفظ کرده و اندام او شروع به حرکات شنا می‌کند. کودکانی که شنا را یاد می‌گیرند احساس اعتماد به نفس بیشتری در آب خواهند داشت.

عروسی در شهر یخی

ده‌ها زوج چینی مراسم جشن ازدواج خود را در شهر یخی این کشور برگزار کردند. به گزارش فرارو، یکی از بزرگ‌ترین جشنواره‌های یخی جهان در شمال شرقی چین افتتاح شده است. جشنواره یخی بین‌المللی هاربین چین مملو از مجسمه و سازه‌های یخی است و در جای جای آن آدم برفی‌های فراوانی از دل یخ پدید آمده‌اند. عروس و دامادهای شرکت‌کننده در این مراسم جشن علاوه بر پوشیدن لباس عروس و دامادی لباس گرم نیز روی آن پوشیده بودند. ۱۲۰ هزار متر مکعب یخ و ۱۱۱ هزار متر مکعب برف برای ساختن این دنیای یخی استفاده شده است.

قرار است حتی مسابقه شنا در آب یخ هم برگزار شود که تاکنون ۳۰۰ نفر جرات کرده و برای آن ثبت‌نام کرده‌اند.

گفت‌وگو با محمدرضا طالقانی در سالگرد «آقا تختی»

حامی سفره مردم بود

کافه میرداماد

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

۵۱ سال قبل در چنین روزی، یك خبر دهان به دهان چرخید و خیلی زود در همه کشور پخش شد و بعد مرزها را رد کرد و رسید به سرزمین‌های دیگر؛ مرد بزرگی که به جهان پهلوان معروف بود از دنیا رفت. جنازه غلامرضا تختی، کشتی‌گیر بزرگ و مدال‌آور ایرانی را در اتاق شماره ۲۳ در هتل آتلانیك پیدا کردند. او خودش را کشته بود، گمانه‌زنی‌ها از همان روز ۱۷ دی شروع شد. برخی گفتند مشکلات خانوادگی دلیلش بوده، گروهی گمان کردند عدم تکرار پیروزی‌ها و مدال‌ها دلیل بهتری است و برخی هم گفتند ساواك، تختی را کشته است. اما آنچه مهم بود، نفس نکشیدن پهلوانی بود که مردم به اصطلاح به سرش قسم می‌خوردند. غلامرضا دیگر جان نداشت و این اندوه بزرگی بود که هنوز هم بعد از ۵۱ سال یادآوری‌اش گزنده است. نکته جالب اینجاست که تختی پهلوان واقعی بود و مرگش دلیل نشد که مردم فراموشش کنند. هنوز هم بعد از ۵۱ سال همه به هم یادآوری می‌کنند در چنین روزی پهلوانی را از دست دادیم که جهانی بود و مرامش الگوست و هنوز هم پهلوانان واقعی به او اقتدا می‌کنند.

به محمدرضا طالقانی که تلفن می‌کنم، لاهیجان است. رفته تا در چند مراسم و مدرسه درباره پهلوان تختی صحبت کند. شاگرد و هم‌محله‌ای زنده یاد تختی، عجیب به استاد خود ارادت دارد. این کشتی‌گیر، مربی کشتی و رئیس پیشین فدراسیون کشتی بر این باور است که هر چه از جهان پهلوان تختی بگوییم، باز هم کم است. به عقیده طالقانی، تختی آن‌قدر مرام و معرفت عمیق داشته که باید هرروز درباره او گفت و نوشت تا مرام و اخلاقش شود آویزه گوش همه چه نسل امروز چه دیروز، نباید فقط به سالگرد درگذشت او بسنده کرد.

طالقانی نرم و با ادبیات خاص خودش که پر از کلمات پهلوان پسند و با مرام است، به دوتا از ابهام‌های زندگی زنده‌یاد تختی پاسخ می‌دهد. وقتی درباره خانواده مرحوم تختی از او می‌پرسم، می‌گوید: پدر و مادرش بسیار متدین، آبرودار و مردم‌دار بودند. خصلت‌های ذاتی را آقا غلامرضا از پدر و مادر یاد گرفت. همسرش خانم شهلا توکلی، خانم بسیار متین و با وقار بود. درباره خانم توکلی و زندگی مشترکش با زنده یاد تختی شایعات زیادی پخش شد اما خانم توکلی با سکوت محترمش، سال‌های سال حرمت همسرش را حفظ کرد و نگذاشت به بزرگی ایشان لطمه‌ای وارد شود. یك بار من به دیدن خانم توکلی رفتم و با هم صحبت کردیم، از این که مرا امین دانستند خوشحالم. همیشه گفته‌ام مرام خانم توکلی شباهت زیادی به زنده یاد تختی داشت. طالقانی در پاسخ به این سوالم که آیا مرحوم تختی، گرایش‌های فکری داشت، می‌گوید: ظلم‌ستیز بود و هیچ نامردی و ناعدالتی در حق مردم را نمی‌پذیرفت و هر جا لازم بود از حق مردم دفاع می‌کرد اما هرگز پشت یك آدم سیاسی یا حزب سیاسی قرار نگرفت و همیشه مستقل و آزادیخواه بود.

۵۱ سال از مرگ ناگهانی جهان پهلوان تختی گذشت، در این سال‌ها آدم‌های زیادی در رشته‌های ورزشی مدال‌آور شده‌اند، نام و اسمی به هم زده‌اند و بین مردم به شهرت رسیده‌اند، گروهی از آنها توانسته‌اند محبوب هم شوند اما چرا هنوز هم به احترام نام تختی همه کلاه از سر برمی‌دارند و به احترام او می‌ایستند و هر جا عکسی از او می‌بینند، محبت او در دلشان زنده می‌شود و نامش را به نیکی زمزمه می‌کنند. طالقانی در این‌باره می‌گوید: مرام آقا تختی باعث ماندگاری او شد. مرامش عملی کردن حرف‌هایش بود، همیشه کنار مردم بود و به همه احترام می‌گذاشت. در محله‌ای که زندگی می‌کرد، مرجع همه بود هر کس هر کاری داشت به او مراجعه می‌کرد و کارش راه می‌افتاد. آقا تختی قاطی مردم بود، با آنها همسفره می‌شد و به سفره آنها کمك می‌کرد. یك شعار برای ایشان دارم: اجازه بدهید مردم خودشان قهرمانانشان را انتخاب کنند. قهرمانی بود که مردم خودشان او را به عنوان قهرمان ملی انتخاب کرده بودند. او اسطوره‌ای است که بعد از گذشت ۵۰ سال از فوتش هنوز دنبال این هستیم تا بفهمیم راز این همه محبوبیت چیست، تا یاد بگیریم او چگونه زندگی کرد که به اسطوره تبدیل شد. در مدرسه‌ای سخنرانی داشتم به دانش‌آموزان گفتم عکسی که آقا تختی دست مادرش را می‌بوسد، بگذارید جلوی چشمتان و مدام آن را نگاه کنید، پهلوانی یعنی بوسیدن دست پدر و مادر و احترام گذاشتن به آنها و به همه مردم. باید شعارها را به عمل تبدیل کنیم، مثل خود آقا تختی که همیشه عملش شبیه حرفش بود.

به طالقانی می‌گویم این روزها چهره‌های معروف شاخه‌های مختلف هنری و ورزشی و ... از شبکه‌های اجتماعی به عنوان تریبون استفاده می‌کنند و فقط حرف‌های گنده گنده می‌زنند بدون این‌که به بیشتر انها عمل کنند، در چنین شرایطی به نظرتان با این جماعت چه باید کرد و چگونه باید مرام پهلوان تختی را به آنها یادآوری کرد؟

طالقانی می‌گوید: باید به آنها گوشزد کرد حرف نزن عمل کن! یکی از راه‌های بی‌احترامی به مردم، همین حرف زدن‌های بی عمل است. درگیر شعار شده‌ایم و مردم متوجه این شعارزدگی می‌شوند و همین باعث می‌شود محبوبیت چهره‌های معروف کم شود. پس بهتر است با حرف و شعار، نه اعتماد مردم را خراب کنیم و نه به اصطلاح خودمان را از سکه بیندازیم.

اگر آقا تختی، جهان پهلوان تختی شد، به دلیل رفتار و اعمالش بود. من شاهد بودم او چگونه به گرفتاری‌ها و مشکلات مردم رسیدگی و آنها را حل می‌کرد. چه پول‌هایی که لای همان دستمال ابریشمی معروفش می‌گذاشت و پنهان و جوری که کسی نفهمد آن را به نیازمندان می‌داد. آن زمان مثل الان نبود که یك خبر یا اتفاق در یك لحظه به تمام دنیا برسد، آن سال‌ها خبرها و اتفاقات سینه به سینه نقل می‌شد. آن زمان هر کسی از مرام و اخلاق آقا تختی صحبت می‌کرد، خریدار داشت و مردم دربست آن را قبول می‌کردند و چنین بود که نام جهان‌پهلوان تختی بر سر زبان‌ها افتاد و مردم همه کشور و حتی ورزشکاران کشورهای دیگر به او اقتدا کرده و تلاش می‌کردند مرام و اخلاقشان شبیه او شود. آن سال‌ها اگر عکسی از آقا تختی منتشر می‌شد که او را در حال نماز خواندن نشان می‌داد، مردم این عکس را می‌چسباند روی دیوار و همه به هم می‌گفتند: ببین آقا تختی نماز می‌خواند و جوان‌ها از او الگو می‌گرفتند و نماز می‌خواندند چون باور داشتند او ادا در نمی‌آورد و برای خوشایند دیگران نیست که قنوتش این‌همه اصل و باوقار است. اما الان آنقدر همه درگیر شعار و ریا شده‌اند که مردم کمتر آنها را باور می‌کنند و یکی از دلایلی که محبوبیت آقا تختی و اینکه او چرا تکرار نشدنی است، شاید همین موضوع باشد که او پاك و بی‌ریا در میان مردم زندگی کرد و اعتمادش آنقدر عمیق بود که شد محبوب و الگوی مردم.

مقطع حساس کنونی

حکمت حکیم در نقطه صعب‌العبور

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

روزی حکیمی همه شاگردانش را فراخواند و گفت: «می‌خواهم برایتان حکمتی بگویم.» سپس پرسید: «آیا همه حاضرند؟ کسی هست که حاضر نباشد؟»

یکی از شاگردان گفت: «یکی از شاگردان غایب است.»

حکیم گفت: «شماره‌اش را بگیر ببین کدام قبرستانی است.»

شاگرد حاضر شماره شاگرد غایب را گرفت و با او صحبت کرد. حکیم پرسید: «کدام قبرستانی بود؟»

شاگرد حاضر گفت: «جسارت است استاد، گفت درس شما را حذف کرده است.»

حکیم گفت: «خاك بر سرش. اگر می‌دانست چه چیز را از کف داده است، هرآینه از حسرت دق می‌کرد.» آنگاه رو به شاگردان کرد و گفت: «دیروز در کنار کشتزاری از گندم ایستاده بودم... بگویید خب.»

شاگردان گفتند: «خب؟»

حکیم گفت: «خوشه‌هایی از گندم را دیدم که سر برافراشته بودند و خوشه‌های دیگری را که سر به زیر آورده بودند.»

شاگردان گفتند: «خب؟»

حکیم گفت: «خوشه‌ها نظرم را به خود جلب نمودند. هنگامی که آنها را لمس کردم شگفت‌زده شدم... بپرسید چرا.»

شاگردان پرسیدند: «چرا؟» حکیم گفت: «خوشه‌های مغرور سر برافراشته را تهی از دانه و خوشه‌های سر به زیر مؤدب و متواضع را پر از دانه‌های گندم یافتم. با خود گفتم: در کشتزار زندگی نیز چه بسیارند سرهایی که بالا رفته‌اند، اما در حقیقت خالی‌اند.» و خاموش شد. شاگردان پرسیدند: «همین؟» حکیم گفت: «بلی.» شاگردان گفتند: «برای همین ما را از اقصی نقاط شهر با سرویس‌های فرسوده و بی‌ترمز به این نقطه صعب‌العبور کشاندی؟ از اینها که در شبکه‌های اجتماعی هم هست.» حکیم گفت: «شما آخر ترم نمره نمی‌خواهید؟» شاگردان یکصدا گفتند: «نهههه خیییر»، و همه با هم به اداره آموزش مراجعه و درس حکیم را حذف کردند.

ماهی ۳ میلیون دلاری

یك ماهی تن باله آبی به وزن ۲۷۸ کیلوگرم که در آب‌های استان آئوموری در شمال ژاپن صید شده بود به قیمت بیش از ۳۳۳ میلیون ین معادل بیش از سه میلیون دلار فروخته شد. کیوشی کیمورا، که خود را «سلطان سوشی» ژاپن می‌داند، این مبلغ را برای خرید یك ماهی تن باله‌آبی ۲۷۸ کیلوگرمی پرداخته است. این ماهی تن یکی از گونه‌های جانوری در معرض خطر انقراض است.

خرید ماهی‌های گران در اولین حراج بامدادی سال جدید میلادی به‌صورت سنتی در ژاپن در آمده است و خریداران عمده و رستوران‌های بزرگ سوشی پول زیادی را بابت خریدهای اولشان می‌پردازند. به گزارش بی.بی.سی، این بهای گزاف به‌خاطر کمیابی این‌گونه مشخص ماهی تن و همچنین ناشی از رقابت برای کسب اعتبار و منزلت است. برخی فعالان محیط زیست انتقاد می‌کنند که جنجال رسانه‌ای حول چنین حراجی توجه‌ها را از خطر انقراض این ماهی منحرف می‌کند.

فعالان محیط زیست و برخی رهبران جهان بابت تصمیم اخیر ژاپن برای از سرگیری صید نهنگ انتقاد کرده‌اند.

آماده‌سازی مسجد بزرگ قاهره

بزودی مسجد «الفتاح العلیم» که از حیث مساحت بعد از حرمین شریفین دومین مسجد بزرگ جهان است بزودی در مصر افتتاح می‌شود. فرآیند احداث این مسجد به پایان رسیده و در روزهای آینده افتتاح خواهد شد.

به گزارش فرارو به نقل از العربیه، مسجد الفتاح العلیم، یك گنبد اصلی به قطر ۳۳ متر و ارتفاع ۲۸ متر، چهار مناره به ارتفاع ۹۰ متر، یك بخش حفظ قرآن و یك موزه به نام رسالت‌های آسمانی دارد.

محسن صلاح، مدیر شرکت مجری طرح این مسجد، گفته الفتاح العلیم، مسجد رسمی کشور خواهد بود که نمازهای اعیاد و جشن‌های دینی در آن برگزار خواهد شد.

این مسجد جمعا برای ۱۷ هزار نمازگزار ظرفیت دارد. علاوه بر این، در کنار آن، یك بیمارستان خیریه ۳۰۰ تختی احداث شده است.

عکس: فارس

طالِب کِندی، محروم‌ترین روستای اردبیل

پیامك طلاق برای زنان عربستان

عربستان سعودی با وضع قانونی جدید دادگاه‌ها را موظف کرده که زنان را با ارسال پیامك از تایید حکم طلاق‌شان مطلع کند.

به گزارش ایسنا، این قانون قرار است که به مناقشه بر سر «طلاق غیابی و پنهانی» در این کشور پایان دهد که به موجب آن زنان حتی از تصمیم دادگاه برای جاری شدن صیغه طلاق به درخواست همسرشان آگاه نمی‌شدند.

از دیروز دادگاه‌ها با ارسال پیام تلفنی آنها را از تصمیم خود مبنی بر موافقت با طلاق زوجین مطلع کنند. این قانون با هدف رعایت حق آگاهی زنان و فرصت دادن به آنها برای تامین حقوق خود چون مهریه و نفقه وضع شده و وکلای زن در عربستان می‌گویند با اجرایی شدن آن به رویه‌ای که مطابق قانون به مردان اجازه می‌داد بدون مطلع کردن همسرشان او را طلاق دهند، پایان می‌دهد. با وجود اخبار متعدد که از اصلاحات اجتماعی در عربستان سعودی منتشر می‌شود زنان این کشور همچنان از بسیاری فعالیت‌ها نظیر درخواست صدور گذرنامه، سفر انفرادی در داخل شهر، افتتاح حساب بانکی، راه‌اندازی برخی مشاغل، ترك زندان بدون همراهی یك مرد و درخواست جراحی زیبایی و ترمیمی محرومند و بدون اجازه همسر، پدر و برادر یا حتی پسر خود حق انجام آن کارها را ندارند.